

ÇAARDINIZ MI DA GÜCENERSİNİZ?

Gagauziyanın ofițial saytı bildirdi, ani Orak ayın (iyül) 23-dä Kongaz "Kostör" adlı lagerindä 3-cü smenanın açılışı oldu. Gagauziyanın üredicilik upravleniyası açıklêr, ani "lagerin bu smenasında uşaklar gagauz dilini taa derindän ürenmeceklär.

Smenanın açılışı gagauzça yapılmış. Açılıştan sora smenaya katılan uşaklar gagauzça bir konfert hem teatru oyunlarını göstermişlär.

Gagauziyanın ofițial saytı urgulêr, ani «Глава автономии выразил сожаление, что в сегодняшнем торжественном и важном мероприятии не принял участие ни один гагаузский поэт или писатель.» ("Avtonomiyanın başı gücendi, ani bütüncü yortulu hem önemli meropriyatıyada hiç bir gagauz yazıcısı hem poeti pay almadı." – çeviri "AS").

Başkan gücemiş sansın yazıcılar lagerin bir yannaşık odasında bulundılar da smenanın açılışına çıkmama istemedilär!

Gücnmäk bir insan için pek pahalı bir duygu. Açan o gücnmäk candan geleer – taa da paalı. Ama, gücnmedään ileri başkan neçin sormadı kendi yardımcılarına: yazıcıları hem poetları çaardınız mı? Onnari burayı getirtmää deyni nelär yaptınız? Sormadı, zerä bilärdi, ani ne Beşalmaya, ne Komrada, ne Baurçuya, ne Valkaneşä, ne Tomaya, ne Avdarmaya, ne Kongaz içinä, ne Kişineva yazıcılara hem poetlara haber verilmedi hem transport yollanılmadı.

Uşakların kabaatı yok, ani onnara yazıcıları getirmedilär hem, ani onnarin önündä bölä teatru oyunlarını yapêrlar.

Orak ayın (iyül) 23-dä bän bütün gün Gagauziyadaydım, Başkannık binasına birkaç kerä uuradım. Açılış meropriyatıyasında pay alanların ikisinnän buluştum hem lafa durdum. Ama hiç birisi yarım laf ta sölämedi, ani bölä bir açılış yapıêr.

Üç anılmış gagauz poetına hem yazıcısına telefon açtım hem sordum: "Kongaza lagerä çaardınız mı?" Üçü dä cuvap ettilär, ani hiç bölä iştan hiç haberleri da yok. Siz sa deersiniz – gücniksiz. Çaardınız mı da gücnersiniz!

Todur ZANET.

Foto - Gagauziyanın ofițial saytından.

SİBİRÄ KALDIRANNARI ANDILAR

1949-cu yılın Orak ayın (iyül) 6-da Sovet rejimi tarafından Moldovadan Sibirä hem Kazahstana binnärcä insan kaldırdı. Çoyu o insannarin yolda hem o uzak erlerdä kurban oldular. Bu gündä Moldovada anêrlar o insannari.

Kişinevün tren garının önündä koyulu bir taş onnara kim komunist rejiminä kurban oldu hem o uzak yol-

dan dönämedi. 2012-ci yılın Orak ayın (iyül) 6-da o taşın yanına üzlärcä insan toplandı. Burêy geldilär diri kalan kal-

dıranнар hem onnarin evlat boyları da. Geldilär Moldovanın hem Kişinevün öndercileri da. Anmak taşına çiçek koyuldu. Raametlileri cannarı için popazlar dua okudular. Sora yaşlı bir miting oldu.

Mitingta söz aldılar Moldovanın prezidenti, premyer-ministrusu, Liberal partiyanın başı, Kişinevün primarı, kaldırıllannar.

Miting bittiktän sora, hepsi insannar yollandılar bakmaa o pamätnii, ani gelän yıla bu taşın erinä koyulacak. Nedän sora, geeri dönmeyän kaldırıllannarin cannarı için, devlet tarafından pomana masası koyuldu.

Hepsi bu meropriyatılarda pay aldılar Gagauziyadan kaldırılannarin Çadır kasabasının "Dooruluk" cümnä kuruluşun azaları da. Hep o günü, avşamneyin Gagauziyanın Çadır kasabasında Sibirä kaldırannarı anmak için yaşlı bir miting oldu.

PATRETTÄ: Gagauziyadan kaldırılannarin Çadır kasabasının "Dooruluk" cümnä kuruluşun azaları anmak taşına çiçek koyêrlar.

GHT SEÇİMNERİNÄ PARA ETİŞMEER

Gagauziyanın Merkez Seçim Komisiyasının (MSK) başı Svetlana MİRONOVA açıkladı, ani Gagauziya Halk Topluşuna seçimneri yapmaa deyni para etişmeer.

Svetlana MİRONOVA bildirdi, ani MSKya seçimnerin ilk turunu yapmaa deyni 1 milion 700 bin ley lăazım. GHT sa iki tur için seçim bütetına bir miliondan biraz taa zeedä ley verer.

MSK başı umut etti, ani Gagau-

ziyada kuvettä bulunannar genä da lăazımını parayı seçimnär için bulaceklar. Canabisi urgıladı, ani bu zoor durumda, parayı korumaa deyni, MSK da kendi harçlarını aazaltmaa savaşêr, bu uurda lăazım adınnarı yapêr.

ŞAŞKİLERDÄ DÜNNÄDÄ İKİNCİ OLDU!

Orak ayın (iyül) 5-16 günneri arası Bulgariyanın Balçık kasabasında oldu şaşkı oyununda gençlär arsında dünnä çempionatı. Onda pay aldılar 15 devlettän genç oyuncular.

Çempionat, yaşa görä, 4 kategoriyada oldu. 10 yaşına kadar kategoriyada Moldova için oynadı Gagauziyadan şaşkici Nikolay KAPAKLI da bu çempionatta 2-ci eri aldı, kabledip gümüş medali, diploma hem kubok.

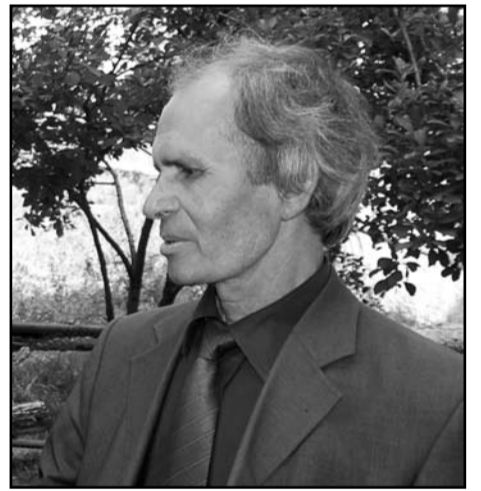
Nicä açıkladı Kolinin treneri Andrey ÇEŞMECİ "Koli birinci oldu. Ama sudyalalar ortalı karıştırdılar da ilk eri rus şaşkicisinä verdilär. Bu hiç diil gözäl. Ama yok ne yapmaa. Şindi lăazım taa ileri hazırlanalım."

Koli KAPAKLI Komradın 7-ci gimnaziyasının 4-cü klasında ürener. Komrattaki yaratmak Evindä şaşkı hem şahmat oyunlarının ilgilener. 2011-ci hem 2012-ci yıllarda şaşkilerdä Moldova çempionu oldu. 2011-ci yılda dünnä çempionatında 6-cı oldu. 2012-ci yılda şahmatlarda Moldova çempionatında 5-ci eri aldı.

Koli için onun treneri Andrey ÇEŞMECİ ölä dedi: "Koli büyük sportsmen olacek. Gelektä onu diil salt dünnä pyedestallarında, ama olimpiada pyedestallarında da görecek! Eminim!"

Pötr MOYSE 60 YAŞINDA!

Gagauz poeziyasının derin duygulu lirik Pötr MOYSE Orak ayın (iyül) 22-dä altmış yaşını tamamlandı.

Pötr MOYSE duudu Komratta. Bütüncü günädän orada yaşêr hem çalışêr. Ömürünnän kuvedini gagauzların kulturasına hem literaturasına baaşladı.

Peetleri tiparlandılar avtorun kiyadında "Canımın izleri", "Ana Sözü"ndä, çeşitli toplumunarda. Hazırladı bir CD kendi peetlerinnän hem türkülerinnän. Pötr MOYSEnin yaratmalarına muzıka yazdılar anılmış gagauz kompozitorları İlya FİLEV, Vitaliy MANJUL, Födör RADİONOV h.b. Bitki vakıtlar Pötr MOYSE GRTYlan isbirliindä bulunêr – hezilêr radio hem televeideniye için literatüra programalarını. Gagauzların anılmış poetın yubileyinnän ilgili olarak Gagauziyada sergi yapıldı.

"Ana Sözü" redaktıyası: Biz da katılêrız bu kutlamalara. Saalik hem uzun ömür Canabinä. Peti, Allaa versin sana uzun ömür, ihlam hem, duşmannarlan pişmannarı ensemää deyni sabur. Herkerä yanında en yakınnarın hem haliz dostların bulunsun.

KRUÇAYI KENDİLERİ KOYDULAR

Orak ayın (iyül) 24-dä Gagauziyada kutladılar Gagauziyanın içişleri Upravleniyasının kurulmasının 17-ci yıldönümünü.

Maasuz bu yıldönümünan ilgili olarak Gagauziyaya Kişinev tarafından girişte bir Kruça koyuldu. Bu Kruçayı kurmaa deyni Gagauziyanın içişleri Upravleniyasının zaametçileri katlandılar da toplanan paraya Moldovanın Kêşêuț küüyündä onu yaptırdılar (*usta İvan LOZAN*). Kruça dolayının tertiplemesini yaptı çokmaydanni Dimitri MİHAYLOV.

Orak ayın (iyül) 24-dä Kruçanın yanında dizildilər Gagauziyanın içişleri Upravleniyasının zaametçileri. Burayı geldilər Gagauziya öndercileri, İspolkom azaları, Moldova parlamentin deputatları, Moldova içişleri ministrusunun yardımcısı h.t.b. Popazlar Kruçanın ayozlama duasını yaptılar hem

Kaul hem Komrat Episkopu Anatoliy Kruçayı ayazmaylan ayozladı.

Sora içişleri Upravleniyasının kurulmasının 17-ci yıldönümünan ilgili yortulu toplantı oldu. Yortuda kutlama nasaatlarını yaptılar içişleri Upravleniyasının geçici başı Dimitri ARABACI, başkan Mihail FORMUZAL, Moldova içişleri ministrusunun yardımcısı hem karabinerlerin komandiri general Vasiliy DRAGOMİR hem başkaları.

Nasaatlardan sora Gagauziyanın içişleri Upravleniyasının en başarılı zaametçilerine baaşılar verildi. Nedän sora da konfert gösterildi.

PATRETTÄ: Eni kurulan Kruçanın yanında asker popazı Veaçeslav HORTOLOMEİ hem Gagauziyanın

içişleri Upravleniya başın yardımcısı Vasiliy SROYANİOĞLU.

“GİTTİK, AMA TOPRAAMIZDAN KOPMADIK”

Todur ZANET – İrina, Vasi, Gagauziyaya hoş geldiniz!

İrina hem Vasi ÜSÜMBEYLİLİR (bir sestä) – Hoş bulduk!

T.Z. – Çok vakıda mı geldiniz?

İrina – Tezdä geeri döneriz. Biraz dinnendik. Uşaklar da dinnendilər. Onnar taa çok burada kaldılar. Şindi lääzım artık geeri dönelim.

Vasi – İşlar bekler.

T.Z. – Siz doksancı yıllarda Gagauziyadan gittiniz...

İrina hem Vasi – Gittik, ama topraamızdan kopmadık.

T.Z. – Vasi sän hep istäardın burada da iş açmaa.

Vasi – Hem isteerim da. Zerä, annêirim, ani gagauzlara bu lääzım. Benim firmam Türkiyedä şeker presliri oborudovaniyası yapêr. Bölä bişey burada da kurmaa isteeriz. Zerä insanlarımız lääzım artık teknolojiyalarlan zanaatlansınar. Onnarda kimdä bütün teknolojiyalar – onnarda kuvet ta.

İrina – Bizim zavalı halkımız hep çiftçiliklän zannatlanêr. Suya hem yamamur baalı. Bunnar ikisi yok sa – berekt ta yok. Bereket yok – fikaaralık.

T.Z. – Siz Türkiyeyä angı yıllarda gittiniz?

Vasi – Gagauziyadan ürencilerä deyni Türkiye kendi universitetlarını 1992-ci yılda açtı. Bän 1993-tä Kırım ayında (dekabridä) gittim. Edirne kasabanın Trakiya universitetinde işletmä (marketing) fakultetinde üürendim. 2000-ci yılda onu başardı.

T.Z. – Edi yıl üürenmişin. Ne ölä?

Vasi – Zordu. Stipendiya 28 dolardı. Etişmärdi. Lääzımdı işlemää taa kazanmaa deyni. Aylä da vardı. Şindi

Bu käämil çiftlän Ankarada tanıştım. Onnar ikisi da Kıpçaktan. Üürendilər Türkiyedä hem burada yaşamaa kaldılar. 1998-dän beeri evli. İki uşakları var – Cansu-Elena hem Oguz-İvan. Büünkü gündä iş saabileri. Ankarada erleştilär, ama köklerinden kopmadılar. Söz gider İrina hem Vasi ÜSÜMBEYLİLİR için.

Allaa kısmet verdi onnarın gözäl hem kırnak evlerine konak olıym. Taa ozaman hep istärdim annadıym bu meraklı insannar için, ama hep bir kolaylık bulamazdım. Şindi, açan onnar Gagauziyaya geldilər buluştuk. Çok işleri lafettik.

studentlara biraz taa kolay. Onnar 300 dolara kadar kabledelär.

T.Z. – Ne uurda işledin?

Vasi – Taa kolay söylemää ne uurda işlemedim. Ama işledim çaycı da, ofiştiant ta, gemi remondunda da, stroykada da, tatlıcıda da, pekarnidä da, Edirne meçetinin restavratıyasında da... Ama şindi kendi işimizä saabiyiz.

T.Z. – İnsan çalıştırêrsınız mı?

Vasi – Benimnän bilä altı kişi işleer.

T.Z. – Gagauzlar mı?

Vasi – Var. Gagauz studentlerimiz da kimär kerä meciya gelerlär.

T.Z. – Mallarınızı nereyi satêrsınız?

Vasi – Türkiye dışına. Geçennerdä baktım – 22 devletä satmışık.

T.Z. – İrina sän da mı 1993-tä Türkiyeyä geldin?

İrina – Bän 1997-dä geldim. İltkän Komrat Devlet Universitetini başardım. Sora 2002-ci yılda Türkiyedä magistraturayı bitirdim. 2008-ci yılda da türko-logiya uurunda doktoramı başardım.

T.Z. – Vasi, sendä da bilim doktorluu var mı?

Vasi – Yok. Bän sade magistraturayı 2006-cı yılda başardım.

T.Z. – Siz angı yılda evlendiniz?

İrina – 1998-dä. Ama bir yıl ayırı yaşadık, Vasi Edirnedä, bän da Ankarada. Zordu. Siirek buluşardık. Para etişmärdi. Bän da işledim ev temizlicisi, bir firmada sekretar.

T.Z. – E şindi ne iş yapêrsın?

İrina – Kocamnan bilä firmayı kurduk, bilä çalışêriz.

T.Z. – Siz pek kısmetliysiniz. İliktä da zorlukta da omuz-omuz gittiniz. Sıra geldi aç ta durdunuz, ama biri-birinizä yardımcı oldunuz.

İrina – Dooru, açta durduk. Kimär kerä gündä bir kerä iyärdik, kimär kerä, bekim aç ta yatardık, ama biribirimizä hep yardımcı olduk... Şindi o yıllar, şükür Allaha, arda kaldılar.

Vasi – Zorluk çok geçirdik. Ama aylak durmadık. Kendimizä etişmäzdi, ama kolverärdik bizdä yaşasınar o insannar da, ani gelmiştilär Türkiyeyä kazança da işsiz kalmıştılar. Hiç birisini çevirmedik.

T.Z. – İliklär unudulmêr. Bekim o üzerä dä Allaa verdi kolayını işiniz ilerlesin. Bilerim, ani herbir aylene kısmetinin temelindä uşaklar durêr.

İrina – Ölä. Bizim iki uşamız var: kızımız – Cansu-Elena hem da oolumuz – Oguz-İvan.

Kızımız 2001-ci yılın duuması. İlk okulu bitirdi. Şindi koleci kazandı.

Vasi – Üç koleci birdän kazandı. Birisi – 100% parasız, birisi – 80% parasız, birisi da – 60% parasız. Biz ayırdık onu, ani 80% parasız. Burasını kazanmaa deyni o 2000 kişidän 12 kişinin arasına girdi. Matematika klasında üürener.

İrina – Cansu-Elena bizdä basketbol hem şahmat oynêr. Koleci yarışlarında şahmatlarda kızların arasında 2-ci eri aldı.

T.Z. – E, küçüü?

İrina – Küçüü 2009-cu yılın duuması. Evin göbää.

T.Z. – Evä çeker mi?

Vasi – Angı evä? Burayı geleriz Ankaradaki evimizä çeker. Türkiyeyä döneriz – Kıpçak için darsiyêriz.

İrina – İki erdä da kendimizi insan duyêriz.

T.Z. – Gazetamızın adetinä görä son soruşumuz: okuyucularımıza ne söylemää isteersiniz?

İrina – Karşılarna çıkan zorluklar onnarı korkutmasın, istedi işi bitkiyâ kadar yapmaa savaşınnar. Duudukları erleri da unutmasınar.

Vasi – Zoru görmedään kolayı annamêrsın. Moldovada yaşamak çok zor. Umut ederim ani Gagauz Eri gelişir, Gagauzlar da sade çiftçiliklän diil, ama promışlennostlän da zanaatlanacaklar.

TIRT – DA KARAR ALINDI!

Gagauziyanın İspolkomu aldı karar, ani Bütündünnä gagauzların III-cü Kongresini harman ayından (avgust) 17-18 günnerindän Kasım ayın (noyabri) 2-3 günnerinä geçirmää.

Açan Kirez ayın (iyün) 26-27 günnerindä Bütündünnä gagauzların III-cü Kongresin yapılmasının dolayanda eşinmelär başladı biz yazımızda “MUTLAKA BİR KARA YIMIRTA YIMIRTLANACEK” yazdıydık, ani “Nicä da olsa – eşinmä boşuna diil. Mutlaka bir kara yımirta yımirtlanacak. Nicä demiş Hoca Nastradin: “sesi yaarina çıkacak!” (bak “Ana Sözü” No. 6, 30.06.2012 y.). Da yanılmadık: “yımirta da yımirtlendi”, “sesi da çıktı”.

Kongresin günnerini diıştirmäk için UYDURMA hem BOŞ bir maana buldular – «На Конгресс придут гости из многих стран мира и мы хотим показать им все лучшее, что есть у гагаузского народа. В конце августа будет самый разгар предвыборной кампании и нам хотелось бы избежать возможных эксцессов, связанных с противостоянием кандидатов.»

İspolkomun açıklamasına görä olêr, ani gagauzlarda «все лучшее, что есть у гагаузского народа» en şarap içmäk hem sarfoşçuluk, da bunu Kongresin delegatlarına götermää lääzım.

Ama bän sayêrim, ani GAGAUZLARDA «все лучшее, что есть у гагаузского народа» var o, ani 1991-ci yılda GAGAUZ RESPUBLİKASI kuruldu. Bu kurulmanın sıradaki yıldönümü da Harman ayın (avgust) 19-na düşer. Taman Bütündünnä gagauzların III-cü Kongresinä razgelärdi da bu BÜÜK YORTUNUN kutlamasını Kongresin delegatlarına göstermää istärdilər. Bezbelli yok ne göstereceklär da onuştan delegatlara gagauz ruhu-na yabancı olan bir şarap yortusunu göstereceklär.

Ne oldu acaba? Gagauziyanın İspolkomu artık utanêr mı Gagauz Respublikanın kurulmasından? Osa Kişinevdäki öndercilerindän mi korkêrlar?

Nicä da olsa bu diıştirmäklän Gagauzların en büyük İdealının çinemesinä ilk adım yapıldı. Ani Gagauziyanın şindiki öndercileri gagauzları hem Gagauziyayı katlayp ta nesteder çoktan belliydi. Ama, ani ideallarımızı artık bölä açıktan çinemää başlayacaklar – bölä çingenelii onnardan hiç birisi beklemäzdi.

Hem taa bir iş. Kongresä katılmaa deyni insannar dünneyn herbir köşesindän gelmää hazırlanardılar. Onnar mutlaka kendi hazırlamaklarını öncedän yaptılar: yol biletlerini, otus-kalarını, özel işlerini. Şindi bunnar hepsi karma-karışık olêr. Zerä o insannarı hiç birisi düşünmedi, onnara kimsey bişey sormadı. Tirt – da karar alındı!

Hiç korkmayın, herliim kasımda Kongresä aaz katılan olarsa, insana genä, GHT seçimneri gibi, bişey uydurma söyleyeceklär. Ama gagauzlar bunu yudaceklar mı – bu büyük bir soruş.

Todur ZANET,
Gagauz Milli Gimnanın avtoru

Dionis TANASOGLU'nun DUUMA GÜNÜNDEN 90-cı YILDÖNÜMÜ

Bu yıl Orak ayın (iyül) 7-dä tamamlandı 90 yıl o gündän, açan dünneyä geldi Dionis TANASOGLU, gagauzların yazıcısı, kompozitoru, aydınadıcısı, bilim adamı, profesoru.

Dionis TANASOGLU (07.07.1922 – 23.08.2006) duudu 1922-ci Çadır rayonun Kiriyet küüyündä. Başlangıç şkolayı o başardı ana küüyündä. 1934-1938 yıllarda üürendi Akkerman kasabasında orta şkolada hem 1938-1943 yıllarında üürendi İtiyda, Birlad kasabasında, Romınıyada. Romın askeri olarak, II-ci dünnä cengindä cenketti.

1945-ci yılda ana küüyündä üüredici olarak işlemä başladı. 1946-cı yıldan beeri Çadırda okulda üüredici çalıştı.

1947-1952 yıllarda üürendi Kişinev "İon Creanga" adına Pedagogika İstitutunda. 1947-1949 yıllarda Leningrad Teatru İstitutunda üürendi. Doktorluk disertatıyasını 1962-1965 yıllarda Bakudaki Lingvistika İstitutunda yaptı.

1955-1967 hem 1970-1972 yıllarda Kişinev şkolalar İstitutunda ilk hem orta okul üüredicisi, pedagogu hem bilim zaametçisi olarak işledi.

1967-1970 yıllarda Moldova Bilim Akademiyası tarafından hazırlanan Sovetlär Moldovasının

Enfıklopediyasında üst redaktor olarak çalıştı.

1972-1992 yıllarda "Gavriil Muzicescu" adına incäzanaatlar İstitutunda kulturologiya hem teatru zanaatında pedagog işledi.

1992-1995 yıllarında Komrat Devlet Universitetin rektoru, gagauz dili hem literaturası, gagauzların istoriyası, türkologiya hem teatru zanaatında profesör.

1994-cü yılda Profesör universitar bilim adını kabletti.

1995 yıldan – son gününädän Kişinev "İon Creanga" adına Devlet Pedagogika Universitetindä, gagauz dili hem literaturası sekşiyasının başı olarak, universitar profesoru zaamet etti.

Sovetlär hem Moldova Yazarlar Birliklerin (1958) hem Rumınıya Yazarlar Birliinin (1998) azası.

1991-ci yılda "Gagauzların İstoriyası" nı yazdı hem tiparladı.

2000-ci yıldan beeri Moldova Yazarlar Birliin gagauz yazıcıların sekşiyasının başı.

"Moldovanın İncäzanaatlarında Maestro" (1989 y.).

1994 yılda Türkiye Respublikasının "Kulturada Şanı" adı verildi.

1996 yılda Moldovanın "Gloriya Muncii" hem Romınıyanın "Crucea Militara" ordennarını kabletti.

2000-ci yıldan beeri

"Gagauziyanın şanı vatandaş".

Dionis TANASOGLU 1957-ci yılda gagauzların kiril alfavitini hazırladı hem bu alfavit Moldova Sovet Soşialist Respublikasının Üsek Sovetinin tarafından kabledildi. Bu alfavitin temelina görä Dionis TANASOGLU gagauz dilinin ilk bilim orfografyasını hazırladı.

XX-ci üzyılın ellinci yılların sonunda hem altmışıncı yılların çeketmesindä başladı gagauz dilindä gazeta sayfalarını çıkarmaa, radioda gagauzça yayın yapmaa, gagauz okulları için ilk "Bukvalık" (1958) kiyadını hem başka üürenmäk kiyatlarını hazırladı.

Hep ozaman gagauz literaturası uurunda profesionalca çalışan ilk gagauz yazıcısı oldu.

Dionis TANASOGLU gagauz literaturasının ilk toplumunu hazırladı – "Bucaktan seslär" (1959).

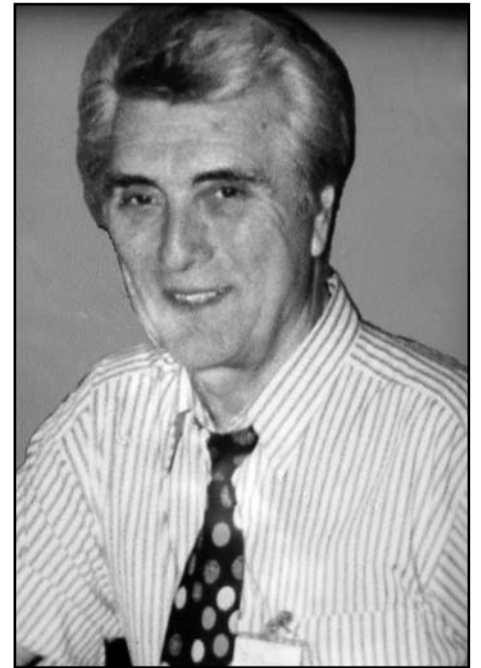
Poet olarak kiyat hazırladı: "Çal türküm" (1966), "Adamın işleri" (1969), "Hoşluk" (1970), "Gençlik türküleri" (1975).

Dramaturg olarak pyesa yazdı: "Ogla hem Länka", "Bucakta yalın" h.b.

Bir şüpesiz, Dionis TANASOGLU'nun en büyük, en derin, en önemli literatura yaratması – "Uzun Kervan" (1985) romanı.

Dünneyin çok anılmış yazıcıların yaratmalarını gagauz diline çevirdi: M.Emineskuyu, W.Şekspiri, Sofokluyu, N.Gogoli, İ.Karacalıyı h.b.

Dionis TANASOGLU bütün yaşamasını gagauzlaa, gagauz literatu-

rasına, kultasına, muzikasına hem folkloruna, teatrusuna, biliminä hem pedagogikasına baaşladı, o var hem kalër diil salt gagauz, ama romın hem bütün dünnä kultasında er alan bir insan. Bunu hepsi kabul eder hem kabul etsin lääzım, zerä bu uurda onun derin hem silinmeyän bir izi kaldı.

Not. Maasuz Dionis TANASOGLU'nun duuma gününün 90-cı yıldönümünü deyni "Pošta Moldovei" Orak ayın (iyül) 7-dä Komradın MD-3805 pošta ofisindä "Dionisie Tanasoglu (1922-2006), scriitor, muzician și traducător găgăuz - 90 de ani de la naștere" fix markalı konvert kolverdi. Konvertin resimini yaptı resimci Oleg COJOCARI. Konvertin tirajı 10 000 taane, paası 1,20 ley.

Todur ZANET,
poet, yazıcı, dramaturg.

TÜRK DÜNNASINDAN ŞİİR

Poet, yazıcı, araştırmacı Feyyaz SAĞLAM duudu 1959-cu yılda Türkiyenin Argıthanı küüyündä. 1985-ci yılda başardı Dokuz Eylül Üniversitetin Buca Eğitim Fakültetin Türk dili hem literatura bölümünü. Büünkü gündä hep o universitetta türk dili üüredicisi olarak çalışêr. KIBATEK başkanı. Poeziyada taa çok "Rubai" stilindä yaradêr. 20-yä yakin kiyadın avtoru.

Yaş onsekiz düştüm yollara; kaynatıyor çok şey kanımı,
Sarmış sarmalamış nice aşk masalı dört bir yanıma,
Varsın arada Boğaz olsun, varsın uzakta olsun
Gördüm ya şükür, Rumeli'yi ve şehirler sultanımı...
1977, Üsküdar

Bir ipek kozasında düş gibi yılları tel tel örüşüm,
Şükür sonunda gerçek oldu, gerçek oldu bugün düşüm.
Karşımda Kız Kulesi, karşımda masal şehir İstanbul
Üsküdar'dayım, bu benim Rumeli'yi ilk görüşüm...
1977, Üsküdar

Bu yeşil, bu dağ, bu deniz işte ne varsa,
Şiir mi karıştı kanıma bugün Burgaz'da yoksa,
"Şiir bir ömür sürer..." demiştin ya ey dost
Düşündüm toprağında, "Ömür mü bir şiirden kısa?"
1998, Burgaz

Çoğu kalmış tarihte, belki ben azı gördüm,
Manastır'ın ortasında havuzu gördüm,

Öyle güzelleri var ki, bu şehrin tarifsiz,
Sanki karşımda Ata'nın sevdiği kıızı gördüm...
2000, Manastır

Bir güzel şehir tanıdım ki, onda her şey şiir,
Nice şair gelip geçmiş köprüden saydım bir bir,
Her gece şiir ile uyuyor galiba Struga,
Gördüm, şiirle uyanıyor her sabah bu deli nehir...
2000, Struga, Drim Nehri

-Nâzım Hikmet İlkokulu'nda-
Yine yollardayım, şimdi nerde miyim, ah bir bilersen,
Sürüyorum izini hâlâ, gönlümde o güzel Türkçen,
Gözlerin bir hasret alevi yanıyor hep Kosova'da
Adınla, şiirinle bu uzak köy okulundasın sen...
2006, Dobruçan

Gönlüm dünle bugün arasında bir köprü kurmakta,
Aklım dünden bugüne ne yorgun sorular sormakta,
Bir sevda anıtı ki örülmüş, taştan, tunçtan, ipekten
İşte karşımda yıkık dökük eski bir köprü durmakta...
2006, Gjakova

Bir çılgın deniz ki, bizim Karadeniz olmalı,
Bu yorgun sokak Osmanlı'dan bir iz olmalı,
Beni ilk günden bu şehre meftun eden,
Gözleri gökmavi bir Tatar kız olmalı...
1998, Köstence

-Karadağlı Ayaş'a-
Akıp gidiyor gözümde tarih, sanki taze bir iz gibi,
Gelip geçen her devir derin bir sır, eski bir giz gibi,
Öyle çarpıyor ki yüreğim, yaşıyor burada Osmanlı
Kim varsa Karadağ'da biraz bizden, sanki biz gibi...
2006, Rojena

ORTALII TUTUŞTURDU!

Kirez ayın (iyün) 27-dän Orak ayın (iyül) 2-dän Belarusiya Respublikasının Bobruysk kasabasında "Venok drujbrı" adlı vestival oldu.

Gagauziyadan bu festivalä Gagauziyadan Valkaneşin "Gagauzlar" folklor ansamblisi katıldı. Festival çerçevesindä bizimkilär Bobruysk kasabasının çeşitli erlerindä (Buz sarayı, kultura Evi gibi erlerdä) birkaç konfert gösterdilər.

Festivalin kapanış günündä kasabanın merkez meydanında gala konfert oldu. Bu galada "Gagauzlar" folklor ansamblisi, nicä bir laf var, "tutuşturdu ortalı".

Festivaldä pay alması için hem gözäl gösteri programası için "Gagauzlar" ansamblisinä şan diploması verildi.

KLİSELÄR DÜZÜLER

Sovetlär sisteması daaldıktan sora küülerimizdä kliselär enidän açılmaa başladılar. Orada, neredä kliselär sade kapalıydılar onnarı tertipliyip açtılar. Orada sa neredä yıkıktular – läüzim oldu kliseleri enidän yapmaa.

KIPÇAKTA

Kıpçak Gagauziyanın en büyük küülerindän birisi. Eski klisesi var, ama insan çok oldu için, büyük yortularda klise hepsini içeri alamêêr. O üzerä karar alındı küüdä taa bir klisä yapmaa.

Eni klisenin ilk temel taşı koyuldu 2009-cu yılda. Allahın yardımınan hem insannarın çalışmalarınan klisä artık kubeylerädän kaldırıldı. Yannaşık Pazar şkolasının yapıları da yapıldı.

Klisenin yapılmasında büyük yardımını Kıpçak küüyün primariyası yapêr. Kalmêêrlar bir tarafta kıpçaklılar kendileri da. Onnar pek isteerlär bu Allahın evi nekadar tez kendi kapularını açsın. O üzerä sokak-sokak, maalä-maalä burayı meciyâ gelerlär.

Foto – biseriacopceac.md saytından.

ÇÖŞMÄKÜÜYÜNDÄ

Çöşmäküüyündä kliseyi yıktıydılar da klisenin taşlarından bir sokak yaptıydılar. Başlayıp 1993-cü yıldan beeri çöşmäküülülär kliseyi enidän düzmää neetlendirilär da temelini atıp, onu kaldırmama başladılar. Ama 2007-ci yılda işlär durgundu.

Sade bu yıl Rusiyadan birkaç klisenin para yardımınan işlär ilerlemää başladı. Gagauziya ispolkomu da yardım için 5 tonn solärka verdi.

ALTIN MEDALIYA BİR ADIMDA DURGUNDU!

Orak ayın (iyül) 17-22 günneri arasında Polşa devletinin Katoviça kasabasında kadetlerin arasında serbest güreşta Evropa çempionatı oldu. Bu çempionatta 30 devlettän sportmennar pay aldılar.

Onnarın arasında Moldova komandası da, angısında Gagauziyadan da üç güreşçi vardı. Hepsi onnar Komrattaki sport Regional internat lıteyin üürenci-

leri. Onnarın treneri İlya ESİR, serbest güreşta halklar arası uurda master.

Evropa çempionatına bu gagauz sportmenarı seftä pay alêrlar. Bakmadaan buna onnar pek islää güreş gösterdilär. Kategoriyalara görä bizim sportmennar ölä erleri aldılar:

- 54 kg kategoriyasında 2-ci er – Aleksandr PETKOV;
- 69 kg kategoriyasında 5-ci er – Dimirti FİLİPPOV;
- 85 kg kategoriyasında 7-ci er – Dimitri ÇAKUSTA.

Belliki, ayrıca düşer sölemää birkaç laf Aleksandr PETKOV için. O sınavardı ensedi avstriyalı, rominiyalı, germaniyalı hem rusiyalı güreşçilerini. Ama finalda tarattı armeniyalı güreşçiyä, da, altın medaliya bir adım kaldıyanan, durgundu, kazanıp gümüş medaliyi.

Nicä urguladı trener İlya ESİR: *“Bu Evropa çempionatı gösterdi, ani Gagauziyada var talantlı hem becerikli güreşçilär. Ama onnarlan läüzim ilgilenmää, halklararası yarışlara götürmää, sparing güreşleri yapmaa. Herliim bu olarsa, para olarsa, ozaman var umudumuz, ani bu güreşçilerin talantları açılacak.”*

Gagauziyanın gençlär hem sport Baş upravleniyası.

LİTERATURA YARIŞIN SONUÇLARI

Orak ayın (iyül) 20-dä Komrattaki Atatürk bibliotekasında III-cü gagauzça peet hem proza yarışmasının sonuçları açıklandı. Bu yarışma hazırlanêr hem yapılêr “Meras” cümnä kuruluşun çalışmalarınan.

Bu kuruluşun kurucusu Güllü KARANFİL presaya deyni açıkladı, ani

“yarışmanın neeti gagauzça yazan gençlerä yardım etmää, onnarın yaradıcılığını usta uurlara çıkarmaa”.

Bu yılki gagauzça peet hem proza yarışmasında 24 insan pay aldı. Erlär da bölä payedildi:

- 2-ci er – Anjela MUTKOGLU;
- 3-cü er – Pelageya FİLİOGLU.

Proza yaratması.

1-ci er – Alla BÜÜK;

2-ci er – Viktor KOPUZÇU.

Yarışmanın laureatlarına diploma, peet kiyatları hem, 1-3-cü erleri kazanannara, para baaşşları verildi (500, 350, 250 ley). Kalan konkursantlara diploma verildi hem çeşitli kiyatlar baaşşlandı.

Yarışmada pay alan 12 avtora deyni en büyük baaşş olacak o, ani onnarın yaratmaları bir kap altında kiyatta ti-parlanacak.

Peet yaratması.

1-ci er – Elena MOKANU;

KOMUNİSTLİK SİMVOLLARI ZAP ALTINDA

Orak ayın (iyül) 12-dä Moldova Parlamenti, dinnenmää çıkaceykana, 53 oylan hızlıca kabletti karar, angısına görä Moldovada zap altına koyulêr komünistlik simvolları – orak hem çekici.

Komünistlär hemen açıkladılar, ani Moldova Parlamentının bu politika kararını Moldova Konstitütiya sudunda protets edeceklär. Ondan kaarä, kendi plenumunda komünistlär partiyası aldı karar, ani “kendi simvollarından vazgeçmeyeceklär, zerä bu simvollar Sovetlär Birliin komünist partiyasının diildilär. Onnar Sovetlär Birlii devletin simvollarıydı.

Moldova Parlamenti bu karar kuvedä Canavar ayın (oktabri) 1-dän

beeri girecek. Bu da verer kolayını Ceviz ayın (sentabri) 9-da olan Gagauziya Halk Topluğu seçimnerindä komünistlär partiyasının kandidatekları kendi simvollarını kullansınlar.

Hep Orak ayın (iyül) 12-dä parlament aldı karar, ani komünistlik simvollarını politika uurunda kullanannara 2000-dän 10000 leyä kadar ştraf koyulavek: 2000 ley sıradan – insannara, 10000 ley – juridika kuruluşlarına.

Nicä da olsa, bu karar Moldovayı eni bir politika yangınına attı. Ortalık karışêr. Bakalım güz ne getirecek.

Veçeslav SEKRIERU RAAMETLİ OLDU

Komrattan geldi yaşlı haber, Orak ayın (iyül) 15-dä büyük bir tragediya oldu – Gagauziyanın hem Moldovanın anılmış sportçusu Veçeslav SEKRIERU geçindi.

Tragediya oldu Komrat gölündä. Orak ayın (iyül) 15-dä Veçeslav SEKRIERU karar alêr gölü üzeräk aykırılamaa. Geeri üzärkana gölün ortasında ona güneş çarpmış da bu iş onun kuvedini kesmiş. Yardım etişincä Veçeslav SEKRIERU buumuş.

Veçeslav SEKRIERU bodibilding sportunda Moldovanın 2010-cu yılın çempionu. Geçän yıl da Moldovada ikinci oldu. Çok yıllar komrattaki “Elita” sport klubuna öndercilik etti.

Topracı ilin olsun.

ACIZGANNIK

Paalı, sevgili hem gençcik oollarının ALEKSANDRın

raametli olması sebepinnän kendi acizgannımızi bildireriz pek yakın senselemizä Viktor hem Lüdmila FİLEVLara. Bileriz sancımız, kahırınız hem acımız kenarsız hem pek aar. Bütün bu sancıyı, kahırını hem acımızı sizinnän bilä paylaşêriz.

Vakıtsız bu dünneydän ayrılan oolunuzun topracı ilin olsun! Allaa onu kendi saa tarafına kabletsin!

İlya hem Elena FİLEVLar aylesi.

“ANA SÖZÜ” Gagauz dilindä gazeta

Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu “ANA SÖZÜ” S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta “Universul” basım evindä basılêr
Tiraj – 3000 ekz. Sımarlamak No: 6520.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 28-18-04

e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com